

Bøde for manglende indberetning i henhold til de nævnte bestemmelser bør efter regeringens opfattelse normalt være i størrelsesordenen 5.000 kr. i et førstegangstilfælde, mens bøden i gentagelsestilfælde bør fastsættes til det dobbelte. I 3. og 4. gangstilfælde osv. forudsættes det, at der udmåles en bøde, der er klart højere end det dobbelte, idet der er efter regeringens opfattelse i sådanne tilfælde foreligger særligt skærpene omstændigheder.

Straffastsættelsen vil som altid bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og det angivne bødeniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder.

2.4 Større og kumulative bøder og etablering af hjemmel til udstedelse af administrative bøder mv. i forbindelse med håndhævelse af pant- og returordningerne

2.4.1 Større og kumulative bøder

I december 2002 blev regnskabs- og straffebestemmelserne skærpet i en række afgiftslove ved gennemførelsen af den førnævnte såkaldte »colalov« (lov 1059 af 17. december 2002). Ændringerne blev gennemført i mineralvandsafgiftsloven, chokoladefgiftsloven, emballageafgiftsloven, øl- og vinfgiftsloven, spiritusafgiftsloven og tobaksafgiftsloven og var især rettet mod detailhandlen. Vedrørende engrosledet blev der dog indført en generel bestemmelse om, at varemottagere skal føre regnskab over tilgang og udlevering af afgiftspligtige varer. Endvidere blev der indført skærpede bøder for overtrædelse af visse af regnskabsbestemmelserne.

Reglerne blev indført i regeringens forsøg på at dæmme op for en stigende omsætning af afgiftspligtige varer uden afgift, idet SKATs kontroller havde afsløret, at en lang række erhvervsdrivende ikke betalte afgift på importerede produkter af blandt andet øl, sodavand og chokoladeprodukter.

Om baggrunden for at indføre det skærpede bødeniveau fremgår af forarbejderne til 2002-loven (L 66) bl.a., at der ikke efter den dagældende bødepraksis på afgiftsområdet blev gjort strafansvar gældende, når en forsætlig afgiftsunddragelse i et førstegangstilfælde udgjorde mindre end 5.000 kr. For grov uagtsomhed var grænsen på 10.000 kr.

Som eksempel er nævnt, at den samlede danske afgift af en kasse med 10 kg. lakrids udgør 177,50 kr. inkl. moms, hvorfor der skal være relativt mange afgiftspligtige varer til stede i virksomheden, før man kommer op over 5.000 kr. i unddragne afgifter. Den

handlende slap derfor med alene at skulle efterbetale den udeholdte afgift.

Der indførtes derfor skærpede bøder ved overtrædelse af visse regnskabs- og fakturabestemmelser uanset størrelsen af afgiftsunddragelsen.

I lovforslaget blev der lagt op til, at der ved en enkelt overtrædelse i et førstegangstilfælde skulle gives en bøde på i størrelsesordenen 5.000 kr., mens de almindelige regler i straffelovens § 88 om kumulation skulle finde anvendelse ved flere overtrædelser af en eller flere punktafgiftslove under samtidig påkendelse.

Endvidere blev der i forarbejderne til 2002-loven (L 66) lagt op til, at der i gentagelsestilfælde normalt fastsættes en markant højere bøde end de angivne 5.000 kr., idet det må anses som en skærpene omstændighed, at den pågældende tidligere er straffet for overtrædelse af de pågældende punktafgiftslove mv.

I administrativ praksis er der, f.eks. i tilfælde, hvor der er sket overtrædelse af både chokoladefgiftsloven og mineralvandsafgiftsloven (dvs. overtrædelse af flere afgiftslove), blevet pålagt en bøde på 10.000 kr.

Ved Østre Landsrets dom af 8. april 2005 (5. afd., S-3856-04) er det imidlertid fastslået, at der ved udmåling af en bøde for overtrædelse af flere punktafgiftslove under samtidig påkendelse skal ske kumulation efter de almindelige regler i straffelovens § 88, jf. forarbejderne (L 66) til lov nr. 1059 af 17. december 2002, hvorefter de almindelige regler i straffelovens § 88 om kumulation finder anvendelse. I den konkrete sag var der tale om en overtrædelse af flere love, idet tiltalte havde overtrådt både chokoladefgiftsloven og mineralvandsafgiftsloven. For overtrædelserne var der givet en bøde på 10.000 kr. (5.000 kr. for en overtrædelse af mineralvandsafgiftsloven og 5.000 kr. for en overtrædelse af chokoladefgiftsloven). Østre Landsret nedsatte bøden fra 10.000 kr. til 7.500 kr. under henvisning til det i forarbejderne om straffelovens § 88 anførte.

Straffelovens § 88 normerer strafudmålingen og straffastsættelsen, når flere lovovertrædelser er til pådømmelse under samme sag mod samme gerningsmand.

I praksis betyder det, at der fastsættes en fælles straf, når nogen ved én eller flere handlinger har begået flere lovovertrædelser. Det kan være ved, at nogen i flere tilfælde har overtrådt samme punktafgiftslov, f.eks. i to tilfælde har indført og solgt sodavand uden at betale afgift og ført regnskab over denne indførsel og salg. Det kan også være den situation, hvor nogen har overtrådt flere punktafgiftslove, f.eks. både chokoladefgiftsloven og mineralvandsafgiftsloven ved